

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE, CA FACTOR DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL

Olga ALCAZ

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În lucrare sunt oglindite unele aspecte ale calității în învățământul profesional. Se prezintă unele date obținute în urma studiului efectuat după o formare continuă, ce promovează principiile învățământului centrat pe necesitățile celui ce învață. Se asigură o sporire a calității instruirii, prin formarea continuă a cadrelor didactice. Astfel, studiile suplimentare profesionale oferă cunoștințe noi necesare pentru a ține piept problemelor actuale ce apar în societate. Lucrarea vizează cele două perspective ale dezvoltării profesionale a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic.

Cuvinte cheie: dezvoltare profesională continuă, conținut educațional, competență profesională.

În condițiile actuale a procesului informatizării societății, atunci când schimbările, modificările ce se produc în industrie capătă un caracter dinamic, învățământul nu poate fi limitat doar la o formare generală care a fost realizată în trecut.

Odată cu creșterea cerințelor față de specialiștii de formație nouă și cu introducerea noilor standarde educaționale se modifică și cerințele față de organizare, formă și conținuturile formării continue a cadrelor didactice pentru a asigura o instruire calitativă în cadrul instituțiilor de învățământ profesional.

Procesul de formare în zilele noastre devine continuu și se realizează pe tot parcursul vieții, pentru a corespunde cerințelor înaintate de situația în care este pus orice specialist din orice domeniu și cu atât mai mult cadrele didactice din instituțiile de învățământ profesional.

Formarea continuă a cadrelor didactice este o modalitate, care oferă oportunitatea de a explora în mod activ și de a-și completa propriile cunoștințe. Studiile suplimentare profesionale pot oferi cunoștințe noi, profunde și sistematizate, necesare pentru a ține piept problemelor actuale ce apar în societate.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic trebuie văzută din două perspective: una vizând formarea continuă a cadrelor didactice pentru perfecționarea metodelor de instruire și implementarea programelor de studii pentru adaptarea la noile cerințe ale generației de elevi/studenti, o altă perspectivă de formare continuă vizează perfecționarea cunoștințelor de specialitate în vederea dezvoltării profesionale proprii.

Fundația **Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein(LED)** având misiunea de a sprijini instituțiile de învățământ secundar profesional în prestarea serviciilor de instruire profesională de înaltă calitate în corespundere cu cerințele sectorului de producere, în colaborare cu **Centrul de Formare Continuă a Cadrelor Didactice a Universității Tehnice a Moldovei** au realizat unul din obiectivele majore ale Proiectului CONSEPT - *Formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul profesional secundar*. Conținuturile pentru formarea cadrelor didactice cu aspect psihopedagogic includ 4 module: Formarea abilităților de instruire practică; Predarea cunoștințelor; Evaluarea rezultatelor școlare; Elaborarea materialelor didactice ilustrative. În cadrul proiectului CONSEPT cadrele didactice au beneficiat și de training-uri vocaționale.

Toate aceste formări au scopul de a spori randamentul activității didactice a profesorilor și maiștrilor de instruire practică prin implementarea în procesul de învățământ a metodologiilor moderne și promovarea principiilor învățământului centrat pe necesitățile celui ce învață, fapt ce asigură o sporire a calității instruirii.

În scopul de a evidenția impactul aplicării metodologiei de instruire promovate de Proiectul CONSEPT și a posibilităților de ameliorare a calității instruirii în instituțiile de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova, s-au aplicat o serie de măsurători cu privire la schimbările produse în sistemul de învățământ profesional tehnic și condițiile de asigurare a eficienței pe termen lung a metodologiei de formare a cadrelor didactice implementate de către Departamentul de Formare Continuă a Cadrelor Didactice și Proiectul CONSEPT.

Învățământul modern se bazează tot mai mult pe învățarea activă și axată pe elev. A fost creată o gamă largă de abordări și tehnici de cercetare care își propun să modifice concepțiile învechite despre învățare și să se axeze pe comprehensiunea cunoștințelor învățate. Herbert Simon, laureat al premiului Nobel, a afirmat că însăși conceptul de „cunoaștere” s-a modificat, de la abilitatea de a acumula cunoștințe și de a le reproduce, la folosirea lor cu discernământ [3].

Utilizarea tehnicilor de învățare activă în sala de clasă este considerată esențială datorită impactului puternic al acesteia asupra procesului de învățare a elevilor. După cum sugerează Chickering și Gamson (1987), pentru a fi implicați în mod activ, elevii ar trebui nu numai să asculte, ci și să citească, să scrie, să discute sau să fie implicați în rezolvarea unor probleme [3]. Învățarea activă facilitează procesul de formare a competențelor profesionale.

Datoria profesorului este de a crea o ambianță atractivă la lecție pentru a asigura condiții optime pentru învățare. Astfel, învățarea va avea loc în concordanță cu cei 4 piloni ai „învățării participative și anticipative prevăzută pentru secolul XXI”: a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să fii, a învăța să conviețuiești [3].

În baza „*conului învățării*”, elaborat de Edgar Dale [4], în care autorul ierarhizează metodele învățării, s-a propus să se măsoare nivelul de participare a elevilor în procesul de învățare.

Având două grupuri sub observare și utilizând datele colectate, s-au îmbinat cele trei componente ale instrumentului de observare în sălile de clasă: *ce văd? pe cine aud?* și *ce fac elevii?* în corespundere cu acțiunile efectuate de elevi. Aceste acțiuni au fost atribuite unui anumit nivel de învățare. În dependență de stilurile de învățare, acțiunile au fost grupate în cinci nivele de implicare. Acțiunile incluse în nivelul 1 - 4 sunt de tip receptiv, iar acțiunile ce se atribuie nivelului 5 sunt de tip participativ.

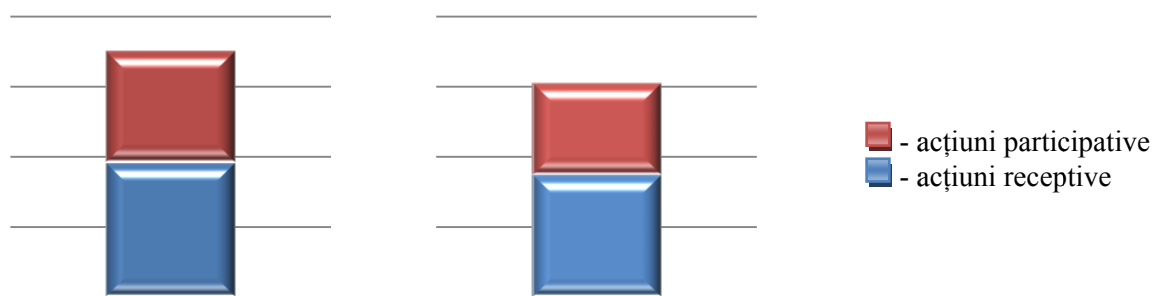

Figura 1. Nivelul de implicare a elevilor în procesul de învățământ

În fig. 1 sunt prezentate datele generale vizavi de nivelul de implicare a elevilor în procesul de învățare. Putem observa o diferență dintre aceste două grupuri care este condiționată de existența unor situații ce nu s-au încadrat în condițiile stabilite. Una dintre presupunerii ar fi existența situațiilor când elevii nu au fost antrenați în activități desfășurate în timpul lecției sau că aceștia au avut o reacție neadecvată la cele desfășurate în clasă. Prin urmare putem presupune că în grupul de control nivelul de implicare a elevilor în procesul de învățare este mai scăzut, în cadrul lecțiilor predomină acțiuni receptiv. În grupul experimental datele ilustrează un echilibru dintre acțiunile receptiv și participativ ale elevilor.

În final se menționează faptul, că astăzi, calitatea resurselor umane din sistemul de învățământ depinde din ce în ce mai mult de cantitatea și calitatea oportunităților oferite cadrelor didactice pentru perfecționarea continuă a abilităților, capacităților și competențelor sale. Formarea profesională continuă este punctul central al ameliorării calității procesului de învățământ, este cheia creșterii standardelor, capacității școlii de a progresa și a îmbunătățirii performanței, sporește motivarea și satisfacția morală și profesională a profesorului.

Bibliografie

1. Popa, N., Antonesei, L., ș.a. *Ghid pentru cercetarea educației*. Iași: Ed. Polirom, 2009. – 189 p.
2. Cerghit, I. *Sisteme de instruire alternativă și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Iași: Ed. Polirom, 2008. – 395 p.
3. *Principiile învățării care îl plasează pe elev în rolul central*. Prezentat pe http://www.intime.uni.edu/model/Romanian_Model/learning/lear.html
4. *Active Learning*. Prezentat pe <http://www.studygs.net/activelearn.htm>